

V. CELE I WSKAŹNIKI

Misją LGD CIW jest rozwój potencjału regionu w oparciu o zasoby naturalne i kreowane zasoby ludzkie.

W ramach LSR zapanowano więc cele i przedsięwzięcia, które w największym stopniu służą realizacji misji LGD, a jednocześnie są zgodne z przepisami PROW na lata 2014-2020. Wstępny projekt celów i przedsięwzięć autorstwa zespołu roboczego był poddawany wielokrotnym zmianom. W trakcie dwóch warsztatów konsultacyjnych przeformułowano ich brzmienie i doprecyzowano kluczowe zapisy. Kolejne zmiany pojawiły się po analizie zgłoszonych do biura LGD fiszek projektowych, które pokazały, jakimi typami projektów są naprawdę zainteresowani mieszkańcy i rozmaite podmioty/instytucje (jakie pomysły chcieliby złożyć w formie wniosków do LGD). Na ostatnim etapie zespół ponownie skorygował pewne zapisy w związku z wytycznymi MRiRW. W ramach LSR na lata 2014-2020 LGD CIW postanowiła realizować trzy cele ogólne, za pomocą zestawu 4 celów szczegółowych i 8 przedsięwzięć.

Cel ogólny 1: Wsparcie rozwoju gospodarczego i konkurencyjności obszaru LSR do 2023 r.

Cel szczegółowy 1.1: Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 r.

Przedsięwzięcia: 1.1.1 Zakładanie działalności gospodarczej

1.1.2 Rozwój działalności gospodarczej

Cel ogólny 2: Aktywizacja mieszkańców obszaru LSR i budowanie kapitału społecznego do 2023 r.

Cel szczegółowy 2.1: Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 r.

Przedsięwzięcia: 2.1.1 Działania aktywizujące i integrujące mieszkańców

2.1.2 Funkcjonowanie LGD

2.1.3 Projekty współpracy

Cel szczegółowy 2.2: Promocja zasobów lokalnych obszaru LSR do 2023 r.

Przedsięwzięcie: 2.2.1 Promocja i informacja

Cel ogólny 3: Wzmocnienie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 r.

Cel szczegółowy 3.1: Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 r.

Przedsięwzięcia: 3.1.1 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna (procedura konkursowa)

3.1.2 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna (projekty grantowe)

Przedsięwzięcie 1.1.1 Zakładanie działalności gospodarczej (realizowane w formie konkursu na premię ryczałtową) pozwoli na wsparcie przez LGD zakładania nowych firm. Premia w wysokości 20.000 € tj. 80.000 zł na jednego wnioskodawcę będzie przekazywana w dwóch płatnościach, pod warunkiem prawidłowego zrealizowania biznesplanu i utworzenia minimum jednego miejsca pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), w tym samozatrudnienie. LGD dokona oceny projektu i przekaze wnioski do Urzędu Marszałkowskiego (który odpowiada za zawarcie umowy, rozliczenie i kontrolę projektów).

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym mieszkańcy najgorzej ocenili rynek pracy i zarobki, dane statystyczne potwierdzają, że na obszarze funkcjonuje stosunkowo niewiele firm (wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na tysiąc mieszkańców), występuje wysoka stopa bezrobocia (w szczególności wśród kobiet), a średnie zarobki są niższe niż średnia w województwie i Polsce.

Spójność z analizą SWOT: w słabych stronach wskazano niski poziom przedsiębiorczości lokalnej i rosnące bezrobocie, w szansach: wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych i opuszczanie terenu LGD przez osoby młode. Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b.

Przedsięwzięcie 1.1.2 Rozwój działalności gospodarczej (realizowane w formie konkursu) umożliwi wspieranie przedsiębiorców z obszaru LGD, którzy planują stworzenie nowego miejsca pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne). W trakcie Programu jeden wnioskodawca będzie mógł uzyskać 75.000 € tj. 300.000 zł, stanowiące maksymalnie 70% kosztów kwalifikowalnych operacji (jej wartość musi wynieść co najmniej 12.500 € tj. 50.000 zł). LGD dokona oceny projektu i przekaze wnioski do Urzędu Marszałkowskiego (który odpowiada za zawarcie umowy, rozliczenie i kontrolę projektów).

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym mieszkańcy najgorzej ocenili rynek pracy i zarobki, dane statystyczne potwierdzają, że na obszarze występuje wysoka stopa bezrobocia (w szczególności wśród kobiet), a średnie zarobki są niższe niż średnia w województwie i Polsce.

Spójność z analizą SWOT: w słabych stronach wskazano niski poziom przedsiębiorczości lokalnej i rosnące bezrobocie, w szansach: wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych i opuszczanie terenu LGD przez osoby młode. Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b.

Przedsięwzięcie 2.1.1 Działania aktywizujące i integrujące mieszkańców (realizowane w formie projektów grantowych) pozwoli na wsparcie budowania i wzmocnienia kapitału społecznego obszaru i szerokiej mobilizacji mieszkańców, liderów lokalnych i organizacji pozarządowych do aktywnego działania na rzecz swojej małej ojczyzny. Finansowane będą operacje, które najlepiej mobilizują lokalne zasoby i ~~pozwalają na budowę przyczyniają się do tworzenia infrastrukturalnej przestrzeni społecznej i kulturalnej służącej aktywnym działaniom lokalnego społeczeństwa obywatelskiego, w formie spotkań, szkoleń, warsztatów, konkursów, przeglądów-miejsc lokalnej aktywności (kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej) i spędzania czasu wolnego, placów zabaw, siłowni zewnętrznych, kącików zainteresowań, zielonych klas, tablic edukacyjno-informacyjnych i innych obiektów służących społeczności, a także opracowywaniu i wydawaniu publikacji o charakterze aktywizującym i integrującym mieszkańców.~~ Minimalna wartość jednego grantu to 1.250 € tj. 5.000 zł, a maksymalna to 12.500 € tj. 50.000 zł. Refundacji podlegać będzie do 90% kosztów kwalifikowalnych, a w przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi jednostka sektora finansów publicznych – do 63,63%. Projekty grantowe będą kompleksowo wdrażane bezpośrednio przez LGD, tj. wszystkie formalności (ocena, umowa, aneksy, rozliczanie, monitoring i kontrola prawidłowości) będą prowadzone przez LGD (Radę i pracowników biura).

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym mieszkańcy źle oceniają aktywność społeczną i ofertę spędzania czasu wolnego (osoby niezadowolone stanowią ponad połowę badanych, bardzo zadowoleni stanowią w obu przypadkach zaledwie 3% respondentów), na terenie LGD działa za to liczna grupa organizacji pozarządowych, do których kierowane są działania w ramach tego przedsięwzięcia.

Spójność z analizą SWOT: w silnych stronach znalazły się liczne organizacje pozarządowe, w słabych stronach: niski poziom aktywności społecznej i kulturalnej, w szczególności wśród młodzieży, niewystarczająca oferta form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, braki w ofercie społeczno-kulturalnej, w szansach: wzrost aktywności społecznej mieszkańców, zwiększenie potencjału administracyjnego i finansowego lokalnych organizacji pozarządowych, aktywizacja społeczności poprzez działania międzypokoleniowe, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych i opuszczanie terenu LGD przez osoby młode.

Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b.

Przedsięwzięcie 2.1.2 Funkcjonowanie LGD (realizowane na mocy umowy ramowej pomiędzy LGD a Urzędem Marszałkowskim) służy wzmocnieniu kapitału społecznego obszaru poprzez

zapewnienie finansowania niezbędnych kosztów działalności LGD (koszty bieżące i koszty aktywizacji). Dzięki temu przedsięwzięciu zapewniona zostanie prawidłowa realizacja strategii, tj. stworzone zostanie biuro LGD, zatrudniające niezbędnych pracowników, opłacone zostaną koszty podstawowej działalności (pensje, media, materiały biurowe itd.), a także zapewnione zostaną środki na realizację planu komunikacji ze społecznością lokalną (szkolenia, doradztwo, materiały promocyjne, publikacje itd.).

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym mieszkańcy źle oceniają aktywność społeczną i ofertę spędzania czasu wolnego (osoby niezadowolone stanowią ponad połowę badanych, bardzo zadowoleni stanowią w obu przypadkach zaledwie 3% respondentów).

Spójność z analizą SWOT: w silnych stronach znalazły się liczne organizacje pozarządowe, w słabych stronach: niski poziom aktywności społecznej i kulturalnej, w szczególności wśród młodzieży, niewystarczająca oferta form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, braki w ofercie społeczno-kulturalnej, w szansach: wzrost aktywności społecznej mieszkańców, zwiększenie potencjału administracyjnego i finansowego lokalnych organizacji pozarządowych, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b i jest niezbędne do prawidłowej realizacji LSR.

Przedsięwzięcie 2.1.3 Projekty współpracy (realizowane na mocy umów pomiędzy LGD a Urzędem Marszałkowskim) będzie wspierać wspólną realizację projektów współpracy, łączących kilka LGD z Polski i zagranicy. Projekty te mają na celu promocję obszaru LGD oraz wymianę i transfer dobrych praktyk pomiędzy grupami. LGD planuje realizację **czterech** projektów współpracy (**trzech** o zasięgu krajowym i jednego międzynarodowego), które pozwolą na osiągnięcie celu szczegółowego 2.1 i realizację przypisanych mu wskaźników. W ramach tego działania LGD CIW planuje:

1. Projekt międzynarodowy (3 lgd WZP plus 1 lgd ze Szwecji): „Polsko – szwedzkie targi przedsiębiorczości” – identyfikacja dobrych praktyk wiejskiej przedsiębiorczości poprzez organizację wyjazdów studyjnych dla lokalnych przedsiębiorców
  - Celem ogólnym projektu jest identyfikację dobrych praktyk w zakresie wykorzystania dziedzictwa kulinarnego dla utworzenia innowacyjnego wiejskiego produktu turystycznego Szwecji i Polski
  - Celami szczegółowymi projektu są:
    - Wzrost zainteresowania przedsiębiorczością wiejską mieszkańców zachodniopomorskiej wsi i szwedzkiego partnerstwa
    - Identyfikacja nowych produktów turystyki wiejskiej jako inspiracji do podejmowania działalności gospodarczej w oparciu o dziedzictwo kulinarne
    - Analiza możliwych do przeniesienia dobrych praktyk kulinarnej turystyki wiejskiej oraz przekazanie informacji na ich temat mieszkańcom obszarów objętych LSR.
    - Promocja dziedzictwa kulinarnego Pomorza Zachodniego i Szwecji
2. Projekt krajowy (4 LGD WZP): rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o dziedzictwo kulturowe (miejscowe podania i legendy) poprzez utworzenie/doposażenie miejsc rekreacji/szlaków turystycznych,
  - Cel ogólny projektu: rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LGD powiązanej z lokalną historią oraz miejscowymi podaniami i legendami.
  - Cele szczegółowe projektu:
    - Rozszerzenie oferty turystycznej, tworzenie nowych produktów turystycznych z wykorzystaniem zasobów historycznych, kulturowych, patriotycznych, religijnych i artystycznych;
    - Powstanie miejsc w odwołaniu do wydarzeń i postaci historycznych oraz lokalnych podań i legend;

- Utworzenie towarzyszących informacyjnych i infrastrukturalnych produktów turystycznych, np. tablice informacyjne; znakowanie szlaków; foldery/ulotki/broszury; obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
  - Wzmocnienie tożsamości lokalnej, kultywowanie poczucia przynależności i wspólnoty.
3. Projekt krajowy (3 lgd WZP): Utworzenie zintegrowanych stref rekreacji i informacji szansą na integrację i aktywizację mieszkańców
- Cel główny: integracja i aktywizacja mieszkańców z obszaru 3 lgd woj. zachodniopomorskiego
  - Cele szczegółowe:
Utworzenie w 15 gminach z obszaru działania stref rekreacji i informacji wyposażonych w wifi, tablice informacyjne, dostęp do energii elektr., drewnianą architekturę rekreacyjną i inne
Promowanie aktywnego trybu życia i integracji mieszkańców w oparciu o nowe technologie it.
4. Projekt krajowy (min 3 LGD WZP): rozwój infrastruktury społecznej na obszarze LGD przyczyniającej się do integracji i aktywizacji mieszkańców.
- Cel główny: rozwój infrastruktury społecznej na obszarze LGD poprzez utworzenie miejsc integracji i aktywizacji mieszkańców,
  - Cele szczegółowe:
    - Utworzenie na obszarze działania LGD CIW miejsc służących społeczności lokalnej do integracji i aktywizacji,
    - Promowanie aktywnego trybu życia, aktywizacji i integracji przy wykorzystaniu specjalnie stworzonej i przystosowanej do tego celu infrastruktury społecznej.

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym mieszkańcy źle oceniają aktywność społeczną i ofertę spędzania czasu wolnego (osoby niezadowolone stanowią ponad połowę badanych, bardzo zadowoleni stanowią w obu przypadkach zaledwie 3% respondentów).

Spójność z analizą SWOT: w silnych stronach znalazły się liczne organizacje pozarządowe, w słabych stronach: niski poziom aktywności społecznej i kulturalnej, w szczególności wśród młodzieży, niewystarczająca oferta form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, braki w ofercie społeczno-kulturalnej, w szansach: wzrost aktywności społecznej mieszkańców, zwiększenie potencjału administracyjnego i finansowego lokalnych organizacji pozarządowych, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych.

Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b i jest niezbędne do prawidłowej realizacji LSR.

Przedsięwzięcie 2.2.1 Promocja i informacja (realizowane w formie projektów grantowych) umożliwia finansowanie ze środków LSR rozmaitych działań promocyjnych i informacyjnych (np. publikacje, tablice informacyjne, strony internetowe), dotyczących zasobów obszaru. Jest to przedsięwzięcie nastawione na poprawę wiedzy mieszkańców, ale także turystów odwiedzających obszar LGD. Minimalna wartość jednego grantu to 1.250 € tj. 5.000 zł, a maksymalna to 12.500 € tj. 50.000 zł. Refundacji podlegać będzie do 90% kosztów kwalifikowalnych, a w przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi jednostka sektora finansów publicznych – do 63,63%. Projekty grantowe będą kompleksowo wdrażane bezpośrednio przez LGD, tj. wszystkie formalności (ocena, umowa, aneksy, rozliczanie, monitoring i kontrola prawidłowości) będą prowadzone przez LGD (Radę i pracowników biura).

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym tylko 4% badanych jest bardzo zadowolonych z rozwoju turystyki na obszarze, dodatkowo występuje niski wskaźnik natężenia ruchu turystycznego (wskaźnik Schneidera).

Spójność z analizą SWOT: w słabych stronach wpisano brak wypracowanej i popularyzowanej marki regionu, brak promocji i informacji na temat obszaru, w szansach: promocja obszaru, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych.

Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b.

Przedsięwzięcie 3.1.1 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna (realizowane w formie konkursu) pozwoli zwiększyć atrakcyjność obszaru LGD dla mieszkańców i turystów poprzez rozbudowę i poprawę standardu obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Finansowaniu podlegać będzie budowa i przebudowa takich obiektów. Minimalna wartość projektu to 12.500 € tj. 50.000 zł. Refundacji podlegać będzie do 90% kosztów kwalifikowalnych, a w przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi jednostka sektora finansów publicznych – do 63,63%. LGD dokona oceny projektu i prześle wnioski do Urzędu Marszałkowskiego (który odpowiada za zawarcie umowy, rozliczenie i kontrolę projektów).

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym tylko 4% badanych jest bardzo zadowolonych z rozwoju turystyki na obszarze, dodatkowo występuje niski wskaźnik natężenia ruchu turystycznego (wskaźnik Schneidera).

Spójność z analizą SWOT: w słabych stronach umieszczono niewystarczającą infrastrukturę turystyczną, w szansach: rozwój turystyki na obszarze, rozbudowę ścieżek rowerowych, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych.

Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b.

Przedsięwzięcie 3.1.2 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna (realizowane w formie projektów grantowych) ponownie pozwoli zwiększyć atrakcyjność obszaru LGD, tym razem z szerokim zaangażowaniem mieszkańców i organizacji pozarządowych. Finansowaniu podlegać będzie budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Minimalna wartość jednego grantu to 1.250 € tj. 5.000 zł, a maksymalna to 12.500 € tj. 50.000 zł. Refundacji podlegać będzie do 90% kosztów kwalifikowalnych, a w przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi jednostka sektora finansów publicznych – do 63,63%. Projekty grantowe będą kompleksowo wdrażane bezpośrednio przez LGD, tj. wszystkie formalności (ocena, umowa, aneksy, rozliczanie, monitoring i kontrola prawidłowości) będą prowadzone przez LGD (Radę i pracowników biura).

Uzasadnienie:

Spójność z diagnozą: w badaniu ankietowym tylko 4% badanych jest bardzo zadowolonych z rozwoju turystyki na obszarze, dodatkowo występuje niski wskaźnik natężenia ruchu turystycznego (wskaźnik Schneidera).

Spójność z analizą SWOT: w słabych stronach umieszczono niewystarczającą infrastrukturę turystyczną (miejsca noclegowe, mała gastronomia, parkingi, atrakcje, kąpieliska), w szansach: rozwój turystyki na obszarze, rozbudowę ścieżek rowerowych, w zagrożeniach: niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. Zgodność z celami PROW 2014-2020: przedsięwzięcie wspiera cel szczegółowy 6b.

1.0	CEL OGÓLNY 1	Wsparcie rozwoju gospodarczego i konkurencyjności obszaru LSR do 2023 r.				
2.0	CEL OGÓLNY 2	Aktywizacja mieszkańców obszaru LSR i budowanie kapitału społecznego do 2023 r.				
3.0	CEL OGÓLNY 3	Wzmocnienie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 r.				
1.1	CEL SZCZEGÓŁOWY 1.1	Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku				
2.1	CEL SZCZEGÓŁOWY 2.1	Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku				
2.1	CEL SZCZEGÓŁOWY 2.2	Promocja zasobów lokalnych obszaru LSR do 2023 roku				
3.1	CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1	Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku				
		<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2013 rok	plan 2023 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
W1.0	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności		sztuka	88	89	Bank Danych Lokalnych GUS, zmienna: podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki: podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności (dane dla powiatu łobeskiego).
W2.0	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców		Sztuka	25	26	Bank Danych Lokalnych GUS, zmienna: podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki, fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (dane dla powiatu łobeskiego).
W3.0	Saldo migracji na 1000 osób (ogółem)		Sztuka	-5,1	-4,5	Bank Danych Lokalnych GUS, zmienna: ludność: saldo migracji na 1000 osób (ogółem). Dane dla powiatu łobeskiego.
		<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2014 rok	plan 2023 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
w1.1	Liczba utworzonych miejsc pracy		Pełny etat średnioroczny	0	24	Dane własne LGD, dane przekazane przez beneficjentów (informacja po realizacji operacji) Przyjęto założenie, że jedna operacja = jedno miejsce pracy (zgodnie z wymogami programu). Ewentualne dodatkowe stanowiska utworzone przez beneficjentów pomocy (premiowane w ramach kryteriów wyboru) traktowane będą jako wartość dodana.
	Liczba utrzymanych miejsc pracy		Pełny etat średnioroczny	0	28	Dane własne LGD, dane przekazane przez beneficjentów (informacja po realizacji operacji)
w2.1	Liczba ~~uczestników wydarzeń aktywizacyjnych i integracyjnych~~ osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej służącej aktywizacji i integracji mieszkańców		Osoba	0	15.000	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR.
	~~Liczba osób przeszkolonych~~ Liczba odbiorców publikacji służących aktywizacji i integracji mieszkańców		Osoba	0	5.000	Dane własne LGD, ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania/wnioski o płatność,
	Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań		Osoba	0	70	Ankiety poszkoleniowe oceniające szkolenie, zbiorcze podsumowanie szkoleń, dane przekazane przez beneficjentów pomocy (sprawozdania/ wnioski o płatność)
	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego		Osoba	0	96	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR.

	doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD						
	Liczba utworzonych miejsc pracy w biurze LGD w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne	Sztuka	0	2		Dane własne LGD.	
	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach/wydarzeniach adresowanych do mieszkańców	osoba	0	1.600		Dane własne LGD.	
	Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD	osoba	0	1.400		Dane własne LGD.	
	Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych	osoba	0	21.800		Dane własne LGD.	
	Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR	osoba	0	7.200		Dane własne LGD.	
	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby	sztuka	0	4		Dane własne LGD.	
	Liczba projektów współpracy skierowanych do grup docelowych	sztuka	0	4		Dane własne LGD.	
w2.2	Liczba odbiorców działań informacyjnych i promocyjnych	osoba	0	16.000		Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR. Liczba odbiorców ustalana będzie na podstawie liczby uczestników wydarzeń, liczby wejść na witryny internetowe, liczby egzemplarzy publikacji itp.	
w3.1	Liczba osób korzystających z nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	osoba	0	18.000		Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR (w zakresie lokalizacji obiektów) oraz dane BDL GUS (zmienna: ludność: faktyczne miejsce zamieszkania, ogółem wg stanu na 31.12.2013 r.). Ze względu na ogólnodostępny charakter obiektów (wymóg Programu) jako osoby korzystające uwzględniani są wszyscy mieszkańcy miejscowości, w których zlokalizowane zostały nowe obiekty. Dla uproszczenia obliczeń i zapewnienia dostępności danych przyjęto, że liczba mieszkańców będzie liczona według stanu na 31.12.2013 r. W przypadku kilku inwestycji w tej samej miejscowości, jej mieszkańcy są wliczani do wskaźnika rezultatu tylko raz.	
	Liczba osób korzystających z przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	osoba	0	18.000		Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR (w zakresie lokalizacji obiektów) oraz dane BDL GUS (zmienna: ludność: faktyczne miejsce zamieszkania, ogółem wg stanu na 31.12.2013 r.). Ze względu na ogólnodostępny charakter obiektów (wymóg Programu) jako osoby korzystające uwzględniani są wszyscy mieszkańcy miejscowości, w których zlokalizowane zostały przebudowane obiekty. Dla uproszczenia obliczeń i zapewnienia dostępności danych przyjęto, że liczba mieszkańców będzie liczona według stanu na 31.12.2013 r. W przypadku kilku inwestycji w tej samej miejscowości, jej mieszkańcy są wliczani do wskaźnika rezultatu tylko raz.	
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji	Wskaźniki produktu				Źródło danych/sposób pomiaru
			nazwa	Jednostka miary	wartość		
		początkowa 2014 rok			końcowa 2023 rok		

1.1.1	Zakładanie działalności gospodarczej	osoby/podmioty planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej	konkurs – premia ryczałtowa	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Sztuka	0	20	Dane o zakończonych projektach (zrealizowane płatności końcowe), ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania,
				Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	Sztuka	0	5	Dane z wniosków o przyznanie pomocy,-dane dotyczące zrealizowanych operacji
1.1.2	Rozwój działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy	konkurs	liczbazrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Sztuka	0	4	Dane o zakończonych projektach (zrealizowane płatności końcowe),
				Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	Sztuka	0	1	Dane z wniosków o przyznanie pomocy,-dane dotyczące zrealizowanych operacji
2.1.1	Działania aktywizujące i integrujące mieszkańców	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe	Projekt grantowy	Liczba wspartych operacji dotyczących inicjatyw w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej służącej aktywizacji i integracji mieszkańców	Sztuka	0	7	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARIMR
				Liczba szkoleń-operacji dotyczących publikacji służących aktywizacji i integracji mieszkańców	Sztuka	0	2	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARIMR
2.1.2	Funkcjonowanie LGD	LGD, mieszkańcy obszaru	Koszty bieżące, aktywizacja	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	Osobodzień	0	214	Dane własne LGD, zaświadczenia/ certyfikacy poświadczające udział w szkoleniu
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	podmioty	0	110	Dane własne LGD – ewidencja doradztwa (np. karta doradztwa)
				Liczba spotkań/ wydarzeń adresowanych do mieszkańców	Sztuka	0	80	Dane własne LGD.
				Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych	Sztuka	0	35	Dane własne LGD.
				Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR	Sztuka	0	16	Dane własne LGD.
				Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	Sztuka	0	48.000	Dane własne LGD.
2.1.3	Projekty współpracy	LGD, mieszkańcy obszaru	Projekty współpracy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	Sztuka	0	4	Dane własne LGD.
				Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy, finansowanych w ramach LSR	Sztuka	0	13	Dane własne LGD.

2.2.1	Promocja i informacja	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe	Projekt grantowy	Liczba wspartych operacji dotyczących działań informacyjno-promocyjnych	Sztuka	0	33	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR
3.1.1	Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna - konkurs	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne	Konkurs	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Obiekt	0	6	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR, dane własne LGD
	Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna - konkurs	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne	Konkurs	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Obiekt	0	2	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR, dane własne LGD
	Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna - konkurs	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne	Konkurs	Liczba zamontowanych urządzeń małej architektury w ramach nowych i przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Sztuka	0	93	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR, dane własne LGD
3.1.2	Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna – projekty grantowe	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne	Projekt grantowy	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Sztuka	0	11	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR, dane własne LGD
	Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna – projekty grantowe	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne	Projekt grantowy	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Sztuka	0	3	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR, dane własne LGD
	Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna – projekty grantowe	Mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne	Projekt grantowy	Liczba zamontowanych urządzeń małej architektury w ramach nowych i przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	sztuka	0	95	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, dane UM/ARiMR, dane własne LGD
SUMA								

Matryca logiczna – logika interwencji w ramach LSR

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Cele szczegółowe	Rezultaty	Cel ogólny	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
<p>- niskie wskaźniki przedsiębiorczości na obszarze LSR,</p> <p>- wysokie bezrobocie,</p> <p>- bardzo zła ocena rynku pracy i zarobków wśród mieszkańców,</p> <p>konieczność tworzenia nowych miejsc pracy wskazana w badaniu,</p> <p>- migracja osób młodych,</p>	1.1.1 Zakładanie działalności gospodarczej	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Cel szczegółowy 1.1: Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 r.	Liczba utworzonych miejsc pracy	Cel ogólny 1: Wsparcie rozwoju gospodarczego i konkurencyjności obszaru LSR do 2023 r.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności	<p>-- Niestabilna polityka państwa</p> <p>- Długie i kosztowne Procedury aktualizacji Planów zagospodarowania przestrzennego zagrożeniem dla inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>- Niedostateczne. dostosowanie prawodawstwa krajowego do legalnej sprzedaży produktów lokalnych.</p> <p>- Skomplikowane przepisy dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.</p>
		Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje		Liczba utrzymanych miejsc pracy			
	1.1.2 Rozwój działalności gospodarczej	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa					
		Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje					

							Preferencje w finansowaniu innowacji i B+R, zastępowanie dotacji instrumentami zwrotnymi.
<p>- niska ocena poziomu aktywizacji mieszkańców,</p> <p>- niewielkie środki na realizację inicjatyw przez lokalne NGO,</p> <p>- konieczność podniesienia kwalifikacji mieszkańców,</p> <p>- trudności w prawidłowym przygotowaniu i realizacji projektów finansowanych ze środków UE,</p>	2.1.1 Działania aktywizujące i integrujące mieszkańców	<p>Liczba wspartych operacji dotyczących inicjatyw w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej służącej aktywizacji i integracji mieszkańców</p>	<p>Cel szczegółowy 2.1: Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 r.</p>	<p>Liczba uczestników wydarzeń aktywizacyjnych i integracyjnych osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej służącej aktywizacji i integracji mieszkańców</p> <p>Liczba odbiorców publikacji służących aktywizacji i integracji mieszkańców</p> <p>Liczba osób przeszkolonych</p> <p>Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań</p> <p>Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w</p>	<p>Cel ogólny 2: Aktywizacja mieszkańców obszaru LSR i budowanie kapitału społecznego do 2023 r.</p>	<p>Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców</p>	<p>- Nierówności w zakresie rozwoju wojew. zachodniopom (obszary peryferyjne).</p> <p>- Niska jakość grup rządzących, wynikająca ze słabej świadomości obywatelskiej społeczeństwa, niskiej aktywności i partycypacji społecznej.</p> <p>- Wysysanie młodzieży z obszarów wiejskich i małych miasteczek przez aglomeracje.</p>
	2.1.2 Funkcjonowanie	<p>Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i</p>		<p>Często zmieniające się przepisy lub ich brak.</p>			

	LGD	organów LGD		biurze LGD			Zawiłości przepisów prawa.
		Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa		Liczba utworzonych miejsc pracy w biurze LGD w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne			Niekorzystanie z doradztwa i szkoleń przez beneficjentów.
		Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach/wydarzeniach adresowanych do mieszkańców			Nieznajomość LSR przez ekspertów zewnętrznych.
		Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych		Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD			
		Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR		Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych			
		Liczba odwiedzin strony internetowej LGD		Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR			
	2.1.3 Projekty współpracy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy		Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby			Brak środków własnych na realizację projektów.
		Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy, finansowanych w ramach LSR		Liczba projektów współpracy skierowanych do następujących grup docelowych			Długotrwałe procedury rozliczania projektów współpracy, szczególnie międzynarodowych.

<p>- niewystarczająca skala działań promocyjnych, - brak współpracy i kompleksowości działań.</p>	<p>2.2.1 Promocja i informacja</p>	<p>Liczba wspartych operacji dotyczących działań informacyjno-promocyjnych</p>	<p>2.2: Promocja zasobów lokalnych obszaru LSR do 2023 r.</p>	<p>Liczba odbiorców działań informacyjnych i promocyjnych</p>			<p>Małe zainteresowanie naborami. Brak wiedzy na temat działania</p>
<p>- braki w infrastrukturze i jej zły stan techniczny, - niewykorzystany potencjał turystyczny obszaru,</p>	<p>3.1.1 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna (procedura konkursowa)</p>	<p>Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>	<p>Cel szczegółowy 3.1: Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 r.</p>	<p>Liczba osób korzystających z nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej Liczba osób korzystających z przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>	<p>Cel ogólny 3: Wzmocnienie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 r.</p>	<p>Saldo migracji na 1000 osób (ogółem)</p>	<p>- Skomplikowane procedury w pozyskiwaniu środków, mechanizmy refundacji w PROW. - Zbyt duże zadłużenie JST, ograniczające ich możliwości inwestycyjne Niska jakość WOPP.</p>
<p>Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>							
<p>Liczba zamontowanych urządzeń małej architektury w ramach nowych i przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>							
<p>3.1.2 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna (projekty grantowe)</p>	<p>Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>						
<p>Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>							
<p>Liczba zamontowanych urządzeń małej architektury w ramach nowych i przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p>							

VI. SPOSÓB OCENY I WYBORU OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU:

4. FORMUŁOWANIE KRYTERIÓW WYBORU OPERACJI

W celu sformułowania kryteriów wyboru operacji zorganizowano warsztaty strategiczne. Ich celem było między innymi opracowanie Regulaminu Rady LGD, jasnych i przejrzystych procedur oceny wniosków, w tym opracowanie kryteriów oceny. Uczestnicy warsztatów tj. członkowie Rady, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, pracownicy Biura a także przedstawiciele społeczności lokalnej opracowali dokumenty proceduralne. Dołożono wszelkich starań aby przygotowane kryteria nie budziły wątpliwości interpretacyjnych. Kryteria oceny operacji zostały szczegółowo opisane w Procedurach wyboru i oceny operacji i grantobiorców, stanowiących załączniki do wniosku o wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną. Zaplanowane kryteria, powiązane są z diagnozą obszaru, w tym analizą SWOT oraz zaplanowanymi do zrealizowania w ramach realizacji LSR wskaźnikami.

W przypadku operacji związanych z zakładaniem działalności lub rozwijaniem działalności najwyżej punktowane są kryteria związane z lokalnym rynkiem pracy czyli te, które generują więcej niż 1 miejsce pracy oraz przyczyniają się do zatrudnienia lub samo zatrudnienie osób z grupy defaworyzowanej. Wysoko punktowany jest również zakres działalności ukierunkowany na turystykę, kwalifikacje i doświadczenie wnioskodawcy odpowiednie do przedmiotu operacji oraz innowacyjność operacji, która koresponduje z założonymi celami LSR. Preferowane będą operacje które przyczynią się do zastosowania rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska lub klimatu np. wykorzystujące OZE.

Operacje związane z aktywizacją i integracją mieszkańców mają nie tylko wpływać na budowę i wzmocnienie kapitału społecznego obszaru, ale także mają się przyczynić do szerokiej mobilizacji i aktywnego działania na rzecz terenu LGD. W tym przypadku istotnym kryterium oceny jest zasięg oddziaływania operacji, cykliczność a także dostosowanie operacji do potrzeb grup defaworyzowanych. Preferowane będą również operacje, które są realizowane w partnerstwie. Na ocenę znaczny wpływ mają również kryteria dotyczące wysokości wnioskowanej kwoty i wkładu własnego.

Zasięg oddziaływania, wykorzystanie lokalnych zasobów, wysokość wkładu własnego a także wielojęzyczność opracowań, to istotne kryteria zaplanowane dla operacji związanych z promocją i informacją. Preferowane będą również operacje, które są realizowane w partnerstwie, a także te w ramach których elektroniczne wersje opracowań zostaną udostępnione Lokalnej Grupie Działania.

Ważnymi kryteriami przy ocenie operacji z zakresu Infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej jest wkład własny, wnioskowana kwota pomocy oraz zasięg oddziaływania, pod uwagę brane będzie również uwzględnienie potrzeb grup defaworyzowanych, przeprowadzenie konsultacji ze społecznością lokalną a także miejsce zagospodarowania terenu. Preferowane będą operacje realizowane w partnerstwie i promujące lokalne zasoby. Karata oceny zawiera również obowiązkowe kryterium Programowe jakim jest kryterium preferencyjne dla operacji realizowanych w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców.

Istotnym kryterium przy wszystkich przedsięwzięciach jest uczestnictwo wnioskodawców w szkoleniach organizowanych przez LGD jak i konsultacjach indywidualnych w Biurze LGD, które pozwolą podnieść wiedzę na temat procedur i warunków dofinansowania operacji, a tym samym lepiej przygotować wnioski.

Zastosowano głównie kryteria mierzalne, określono wymogi konieczne do uzyskania danej liczby punktów. Kryterium jakościowym jest innowacyjność operacji, w tym przypadku wnioskodawca musi uwodnić lub uzasadnić to kryterium.

Obowiązującym załącznikiem do wniosku o przyznanie pomocy będzie „KARTA OPISU OPERACJI”, w której wnioskodawca ustosunkuje się do kryterium wyboru operacji pod względem zgodności z LSR oraz do oceny według lokalnych kryteriów.

Wszelkie zmiany kryteriów oceny operacji dokonywane będą w oparciu o diagnozę obszaru, w tym zdefiniowane problemy oraz wskaźniki zaplanowane do osiągnięcia w ramach realizacji strategii. Procedura

dokonywania zmian kryteriów oceny została opisana w dokumencie „PROCEDURA USTALANIA I ZMIANY KRYTERIÓW WRAZ Z KRYTERIAMI WYBORU OPERACJI I GRANTOBIORCÓW”, który zakłada zaangażowanie społeczności lokalnej w ten proces.

4.1 Ustalanie zasad w zakresie określenia kwoty wsparcia dla danej operacji:

1) Zakładanie działalności gospodarczej obejmuje dwa zakresy wsparcia:

Pomoc przyznawana jest jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie:

- a) ~~osoby, które~~ nie podlega ubezpieczeniu KRUS z mocy ustawy w pełnym zakresie, chyba, że podejmują działalność jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów,
- b) ~~w okresie 2 lat poprzedzający dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy osoby nie wykonywały działalności gospodarczej i nie był wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo w rejestrze przedsiębiorców w KRS – w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 roku – Prawo przedsiębiorców.~~
- c) koszty planowane do poniesienia w ramach operacji mieszczą się w katalogu kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR,
- d) biznesplan jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji, w szczególności, jeżeli suma kosztów planowanych do poniesienia w ramach tej operacji, ustalona z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów i jest nie niższa niż 70% kwoty, jaka można przyznać na tę operację,

Koniecznym jest, aby planowana operacja zakładała podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców oraz:

- a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podlegania tym ubezpieczeniom, lub
- b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę,
- c) utrzymanie miejsca pracy, o którym mowa powyżej przez łącznie co najmniej 2 lata w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia, w którym upływają 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Zapisu o utworzeniu nowego miejsca pracy nie stosuje się w przypadku, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy jest osobą fizyczną, która podejmuje we własnym imieniu działalność gospodarczą¹, w takim przypadku pomoc jest przyznawana, jeżeli operacja zakłada wykonywanie tej działalności przez łącznie co najmniej 2 lata w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia, w którym upływają 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej oraz zgłoszenia beneficjenta do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podlegania tym ubezpieczeniom.

Pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej nie przysługuje, jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:

- a. działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;

¹ do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

- b. górnictwo i wydobywanie;
- c. działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- d. przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- e. wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- f. produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych;
- g. produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- h. produkcja metali;
- i. produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz motocykli;
- j. transport lotniczy i kolejowy;
- k. gospodarka magazynowa.

Brak kapitału początkowego to główny problem dla osób które pragną założyć własną firmę w szczególności jeżeli należą do jednej z grup defaworyzowanych. W badaniu ankietowym mieszkańcy najgorzej ocenili rynek pracy i zarobki a dane statystyczne potwierdzają, że na obszarze funkcjonuje stosunkowo niewiele firm. Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, iż jednym z zagrożeń dla terenu LGD są niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych (m. in. otwarcie własnej działalności gospodarczej) oraz opuszczanie terenu LGD przez osoby młode. Dane na temat rynku pracy wskazane w diagnozie świadczą o nieskuteczności dotychczasowych mechanizmów aktywizacji zawodowej społeczności lokalnej i konieczności podjęcia dalszych działań w celu redukcji odsetka osób pozostających bez pracy. Wychodząc naprzeciw opisanemu problemowi Lokalna Grupa Działania Centrum Inicjatyw Wiejskich zakłada w swojej Strategii Przedsięwzięcie „Zakładanie działalności gospodarczej”, które będzie realizowane w formie konkursu na premię ryczałtową.

Ponieważ w ramach obecnej perspektywy warunkiem otrzymania dofinansowania jest stworzenie i utrzymanie miejsca pracy przez okres 2 lat proponowany poziom wsparcia w LGD CIW w tym przedsięwzięciu będzie wynosił **20.000 € (80.000 zł.)**

2) Rozwój działalności gospodarczej:

Przedsięwzięcie jest adresowane do mikro i małych przedsiębiorstw (firm działających na lokalnym rynku). Jego realizacja umożliwi wsparcie przedsiębiorców z obszaru LGD, którzy planują stworzenie nowego miejsca pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne).

Koniecznym jest, aby planowana operacja zakładała:

- a. utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę,
- b. utrzymanie co najmniej jednego miejsca pracy, o którym jest mowa powyżej, w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, do dnia, w którym upłyną 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;
- c. utworzenie miejsca pracy w wyniku realizacji danej operacji nie może być uznane za spełnienie warunku, o którym mowa w lit. a i b, w odniesieniu do innej operacji,

Pomoc na rozwijanie działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli:

- a. podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, oraz nadal wykonuje tę działalność;
- b. podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia, nie otrzymał dotychczas pomocy na operację w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej² albo upłynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy w/w operację,

² Zakres wsparcia określony w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

- c. podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia, nie otrzymał dotychczas pomoc na operację w zakresie tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego³ lub na poddziałanie wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój⁴ – w przypadku ubiegania się o przyznanie tej pomocy przez podmiot, który wykonuje działalność w ramach produkcji artykułów spożywczych lub produkcja napojów⁵.
- d. Operacja zakłada:
- Utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę,

Pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej nie przysługuje, jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:

- a. działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
- b. górnictwo i wydobywanie;
- c. działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- d. przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- e. wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- f. produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych;
- g. produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- h. produkcja metali;
- i. produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz motocykli;
- j. transport lotniczy i kolejowy;
- k. gospodarka magazynowa.

- w tym podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje w zakresie rozwoju przedsiębiorczości.

Pomoc w zakresie podniesienia kompetencji osób realizujących operacje w zakresie rozwoju przedsiębiorczości jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiega się jednocześnie o przyznanie pomocy w ramach zakresu: podejmowanie działalności gospodarczej lub tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego lub rozwijanie działalności gospodarczej oraz spełnia warunki przyznania pomocy w w/w zakresach.

W badaniu ankietowym mieszkańcy ocenili najgorzej rynek pracy i zarobki. Dane statystyczne potwierdzają, że na terenie występuje wysoka stopa bezrobocia (w szczególności wśród kobiet), a średnie zarobki są niższe niż średnia w województwie zachodniopomorskim i w Polsce. Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, iż słabą stroną obszaru LGD jest między innymi niski poziom przedsiębiorczości lokalnej i rosnące bezrobocie. Jednym z zagrożeń dla opisywanego terenu są niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych i opuszczanie terenu LGD przez osoby młode. W związku z powyższym Lokalna Grupa Działania Centrum Inicjatyw Wiejskich zakłada realizację przedmiotowego przedsięwzięcia. Będzie ono realizowane w formie konkursu. Intensywność pomocy ustala się na poziomie max. **70%** poniesionych kosztów kwalifikowalnych.

3) Działania aktywizujące i integrujące mieszkańców:

³ Zakres wsparcia określony w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

⁴ Zakres wsparcia określony w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

⁵ Zgodnie z klasyfikacją działalności gospodarczej na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.

W ramach przedsięwzięcia finansowane będą operacje, które najlepiej mobilizują lokalne zasoby i ~~pozwalają na budowę~~ przyczyniają się do tworzenia infrastrukturalnej przestrzeni społecznej i kulturalnej służącej aktywnym działaniom lokalnego społeczeństwa ~~obywatelskiego~~, w formie ~~spotkań, szkoleń, warsztatów, konkursów, przeglądów~~ miejsc lokalnej aktywności (kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej) i spędzania czasu wolnego, placów zabaw, siłowni zewnętrznych, kącików zainteresowań, zielonych klas, tablic edukacyjno-informacyjnych i innych obiektów służących społeczności, a także ~~opracowywaniu i wydawaniu publikacji o charakterze aktywizującym i integrującym mieszkańców~~. Z diagnozy wynika, iż mieszkańcy na chwilę obecną źle oceniają aktywność społeczną i ofertę spędzania czasu wolnego. Analiza SWOT wykazuje jako silną stronę liczne organizacje pozarządowe, które coraz częściej i chętniej angażują się do działania na rzecz swojej małej ojczyzny. Niniejsze zachowania stwarzają szanse do wzrostu aktywności społecznej i szerokiej mobilizacji mieszkańców. Jednakże ta sama Analiza SWOT wskazuje na zagrożenie jakim są niewystarczające środki finansowe na realizację ważnych inicjatyw rozwojowych. W związku z powyższym Lokalna Grupa Działania Centrum Inicjatyw Wiejskich zakłada realizację przedsięwzięcia „Działania aktywizujące i integrujące mieszkańców” w formie projektów grantowych. Minimalna wartość jednego grantu, to 1.250 € (5000 zł), a maksymalna to 12.500 € (50.000 zł.) Proponowany poziom wsparcia wynosi do **90%** kosztów kwalifikowanych, pozostałe środki to wkład własny finansowy. Wkład rzeczowy w postaci wolontariatu na rzecz operacji stanowi koszt niekwalifikowalny. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi jednostka sektora finansów publicznych poziom dofinansowania wynosi do **63,63%** poniesionych kosztów kwalifikowalnych.

4) Promocja i informacja:

Umożliwia finansowanie rozmaitych działań promocyjnych i informacyjnych (np. publikacje, tablice informacyjne, strony internetowe), dotyczących zasobów obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju. Jest to przedsięwzięcie nastawione na poprawę wiedzy mieszkańców a także turystów.

Z badań ankietowych wynika, iż tylko 4 % badanych jest zadowolonych z rozwoju turystyki na obszarze LGD. Analiza SWOT jako słabą stronę wykazuje brak wypracowanej i popularyzowanej marki regionu oraz brak promocji i informacji na temat obszaru. W związku z powyższym szansą jest prowadzenie działań promocyjnych przy wykorzystaniu środków finansowych w ramach tego przedsięwzięcia.

Operacje będą realizowane w formie projektów grantowych. Minimalna wartość jednego grantu, to 1.250 € (5000 zł), a maksymalna to 12.500 € (50.000 zł.) Proponowany poziom wsparcia wynosi do **90%** kosztów kwalifikowanych, pozostałe środki to wkład własny finansowy. Wkład rzeczowy w postaci wolontariatu na rzecz operacji stanowi koszt niekwalifikowalny. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi jednostka sektora finansów publicznych poziom dofinansowania wynosi do **63,63%** poniesionych kosztów kwalifikowalnych.

5) Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna:

W poprzednim okresie finansowania operacje związane z w/w tematyką realizowane na obszarze LGD były głównie przez samorządy lokalne, ale kilka zostało również zrealizowanych przez organizacje pozarządowe. Były to inwestycje, w których od początku do końca zaangażowani byli lokalni mieszkańcy, członkowie organizacji i ich rodziny. Aktualnie Lokalna Grupa Działania planuje, iż niniejsze przedsięwzięcie będzie realizowane dwukierunkowo, w formie konkursowej i w formie projektów grantowych.

Z Diagnozy wynika, iż społeczność lokalna w dalszym stopniu nie jest zadowolona z turystyki i rekreacji na terenie LGD. W słabych stronach umieszczono niewystarczającą infrastrukturę turystyczną. Jako szansę wskazano rozwój turystyki i rozbudowę ścieżek rowerowych przy jednoczesnym wskazaniu zagrożenia jakim jest niewystarczająca ilość środków finansowych. Jak już wcześniej wspomniano w ramach niniejszego przedsięwzięcia beneficjentami pomocy mogą być zarówno JST jak i organizacje pozarządowe. Głównym źródłem dochodów organizacji pozarządowych na obszarze LGD są składki, darowizny i dotacje, dlatego proponowany poziom wsparcia wynosi do **90% kosztów kwalifikowanych**, W przypadku konkursu udział własny 10% może być w całości wkładem niefinansowym tj. pracą wolontariuszy na rzecz operacji. W przypadku projektów grantowych pozostałe 10% to wkład własny finansowy, a wkład rzeczowy w postaci wolontariatu na rzecz operacji stanowi koszt niekwalifikowany. W przypadku, gdy z wnioskiem

wystąpi jednostka sektora finansów publicznych poziom dofinansowania wynosi do **63,63%** poniesionych kosztów kwalifikowalnych.

VIII. BUDŻET LSR

LSR na lata 2014-2020 jest finansowana wyłącznie ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (w ramach PROW 2014-2020).

Poniżej przedstawiono tabelaryczny opis powiązania budżetu LSR z poszczególnymi celami:

Lp.	Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcia	Budżet	Razem
1.	Wsparcie rozwoju gospodarczego i konkurencyjności obszaru LSR do 2023 r.	1. Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku	1. Zakładanie działalności gospodarczej – konkurs na premię ryczałtową	386 352,10 € (1 545 408,40 zł)	625 000,00 € (2 500 000,00 zł)
			2. Rozwój działalności gospodarczej - konkurs	238 647,90 € (954 591,60 zł)	
2.	Aktywizacja mieszkańców obszaru LSR i budowanie kapitału społecznego do 2023 r.	1. Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku	1. Działania aktywizujące i integrujące mieszkańców – projekty grantowe	100 000,00 € (400 000,00 zł)	637 500,00 € (2 550 000,00 zł)
			2. Funkcjonowanie LGD - realizowane na mocy umowy ramowej pomiędzy LGD a Urzędem Marszałkowskim	312 500,00 € (1 250 000,00 zł)	
			3. Projekty współpracy - realizowane na mocy umów pomiędzy LGD a Urzędem Marszałkowskim	125 000,00 € (500 000,00 zł)	
		2. Promocja zasobów lokalnych obszaru LSR do 2023 roku	1. Promocja i informacja – projekty grantowe	100 000,00 € (400 000,00 zł)	
3.	Wzmocnienie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 r.	1. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku	1. Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna - konkurs	315 362,34 € (1 261 449,36 zł)	425 000,00 € (1 700 000,00 zł)
			1. Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna – projekty grantowe	109 637,66 € (438 550,64 zł)	
RAZEM:					1 687 500,00 € (6 750 000,00 zł)

XI. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja LSR będzie podlegać stałemu monitoringowi oraz procesowi ewaluacji, które pozwolą na szybką reakcję w przypadku zaistnienia problemów lub zagrożeń na każdym etapie wdrażania.

Działania monitorujące będą prowadzone w ramach prowadzenia czynności zaplanowanych przez LGD w planie działania i planie komunikacji związane z ogłoszeniem naborów wniosków, promocją i komunikacją z mieszkańcami obszaru LSR oraz samym funkcjonowaniem LGD. Ocenie będą również podlegać poziomy realizacji budżetu i wskaźników oraz poziom aktywizacji mieszkańców jako wnioskodawców w ramach naborów. Proces monitoringu rozpocznie się od pierwszego dnia realizacji umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR aż po dzień jej oficjalnego zakończenia.

Proces ewaluacji będzie odbywał się w formie ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej.

Ewaluacja wewnętrzna będzie przeprowadzana co roku, na początku każdego roku kalendarzowego (do 15 lutego) przez LGD. Będzie ona miała charakter ćwiczeń analityczno-refleksyjnych, których celem będzie bieżąca analiza procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR, tak, by lepiej rozumieć osiągnięte rezultaty i umieć z wyprzedzeniem oszacować, w jakim stopniu zbliżają się one do osiągnięcia celów. Ewaluacja wewnętrzna będzie stanowić uzupełnienie monitoringu o konieczną interpretację (identyfikację przyczyn ewentualnych problemów), ocenę i rekomendacje działań. Zostanie ona zrealizowana

w oparciu o **warsztat refleksyjny** z udziałem pracowników Biura LGD, członków Zarządu i Rady LGD. Do udziału w warsztatach mogą zostać zaproszeni także przedstawiciele beneficjentów, samorządu województwa lub innych LGD.

Ewaluacja zewnętrzna zostanie przeprowadzona jednokrotnie w latach 2020 – 2023 przez niezależnego ewaluatora – zewnętrznego wykonawcę.

Wyniki ewaluacji wewnętrznej oraz ewaluacji zewnętrznej w formie raportu przygotowanego przez podmiot zewnętrzny będą dla LGD narzędziem do wprowadzania ewentualnych korekt w zakresie skuteczności działań:

- w osiągnięciu założonych celów zgodnie z harmonogramem realizacji wskaźników założonym w LSR,
- w realizacji tych założeń zgodnie z wymogami dokumentów zewnętrznych, w szczególności umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR,
- w zaangażowaniu społeczności lokalnej w realizację założeń LSR, stanowiącej dowód na przyjęcie prawidłowych obszarów interwencji, wyznaczenie celów zgodnych z potrzebami oraz prowadzenie odpowiednio intensywnych działań komunikacyjnych,
- w uzyskiwaniu trwałych efektów na obszarze LSR, jako dowód na wybór odpowiednich projektów i przyjęcie prawidłowych kryteriów w ramach poszczególnych przedsięwzięć.

Rekomendacje zawarte w raportach ewaluacyjnych będą podstawą do aktualizacji LSR.

Uwagi zgłoszone w procesie konsultacji społecznych: członkowie organów LGD CIW wnioskowali, by sporządzać okresowe raporty zawierające efekty realizacji LSR, postęp w wydatkowaniu środków na działalność bieżącą stowarzyszenia oraz informacje o trwających i zakończonych projektach i działaniach. Zgłoszono pomysł, by raporty były przedstawiane na Walnych Zebraniach członków LGD CIW i podawane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej. Organem odpowiedzialnym za prowadzenie monitoringu przy współpracy z Biurem LGD CIW będzie Komisja Rewizyjna, która powinna mieć możliwość zlecania niektórych zadań ekspertom zewnętrznym.

Załącznik nr 1 do LSR – Procedura aktualizacji LSR

1. Konieczność wprowadzenia zmian do LSR może wynikać w szczególności z następujących przyczyn:
  - zmiany obowiązujących przepisów regulujących zagadnienia objęte LSR;
  - zmiany dokumentów programowych lub rozporządzeń dotyczących zagadnień objętych LSR;
  - uwag zgłoszonych w protokołach pokontrolnych;
  - istotnych zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru LSR;
  - wniosków wynikających z praktycznego stosowania LSR i przeprowadzonej ewaluacji LSR (ocena skuteczności dotychczasowych działań).
- ~~2. Za propozycje zmian w LSR odpowiada Zarząd LGD. Aktualizacji i zmian w LSR, oraz jej załącznikach dokonuje Zarząd LGD, przy jednoczesnym zobowiązaniu do zaprezentowania zmian na najbliższym Walnym Zebraniu Członków,~~
- ~~3. Zarząd LGD na mocy upoważnienia udzielonego przez Walne Zgromadzenie Członków może dokonywać zmian w LSR z wyłączeniem zmian dotyczących:~~
  - ~~— kryteriów wyboru operacji,~~
  - ~~— wynikających z istotnych zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru LSR,~~
  - ~~— wynikających z wniosków z praktycznego stosowania LSR i przeprowadzonej ewaluacji LSR (ocena skuteczności dotychczasowych działań).~~
- ~~4. Zmiany dokonywane przez Zarząd LGD na mocy upoważnienia nie wymagają konsultacji społecznych.~~
- ~~5. Zmiany dokonywane przez Zarząd LGD na mocy upoważnienia zostaną przekazane do informacji publicznej poprzez opublikowanie na stronie internetowej LGD~~
6. Zmiany i aktualizacje LSR ~~wyłączone z zakresu upoważnienia~~ dokonywane przez Zarząd LGD wymagają upowszechnienia za pośrednictwem Biura informacji o przystąpieniu do procesu aktualizacji strategii poprzez umieszczenie na stronie internetowej LGD proponowanych zmian do treści LSR, rozpoczynając tym samym proces konsultacji społecznych. ~~W tym samym terminie zamieszczana jest informacja o planowanym posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Członków w sprawie aktualizacji LSR.~~
- ~~7. W przypadku dokonywania zmian w rozdziałach V, VI lub VIII, za wyjątkiem zmian, o których mowa w pkt 3, LGD przeprowadzi dodatkowo przynajmniej jedno otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców. Proponowane zmiany i uwagi przedstawiane są zespołowi roboczemu, który decyduje o ich przyjęciu bądź odrzuceniu (odnosi się do każdej uwagi zgłoszonej w trakcie konsultacji).~~
6. ~~Walne Zebranie Członków~~ Zarząd przyjmuje ~~zmiany do aktualizacji~~ aktualizacje i zmiany w LSR poprzez uchwały przyjęte w drodze głosowania.
7. Wprowadzenie zmian w LSR wymaga każdorazowo zatwierdzenia przez samorząd województwa.

Załącznik nr 2 do LSR - Procedury dokonywania monitoringu i ewaluacji

Realizacja LSR będzie podlegać stałemu monitoringowi oraz procesowi ewaluacji, które pozwolą na szybką reakcję w przypadku zaistnienia problemów lub zagrożeń na każdym etapie wdrażania.

Źródłem danych do monitoringu i ewaluacji będą informacje zbierane przez LGD w ramach naborów (rejstry, karty doradztwa, informacje od trenerów i prowadzących spotkania informacyjne), w ramach oceny wniosków (informacje przekazywane przez wnioskodawców, dodatkowo wywiady w wnioskodawcami w ramach kontaktów z biurem LGD), rozliczenia środków (dane własne, dane przekazywane przez podmioty zewnętrzne takie jak Samorząd Województwa, Agencja Płatnicza), dane z ankiet dedykowanych procesowi monitoringu i ewaluacji, opracowywanych przez LGD jak i podmioty prowadzące ewaluację oraz dodatkowe dane zbierane w ramach działań kontrolnych (wizje lokalne, raporty końcowe przedstawiane przez grantobiorców) i funkcjonowania LGD (opinie członków Rady, Zarządu, Komisji Rewizyjnej).

MONITORING LSR jest procesem systematycznego i ciągłego zbierania oraz analizowania informacji na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji LSR w aspektach rzeczowym i finansowym. Monitoring finansowy polega na śledzeniu wydatkowania środków, natomiast rzeczowy obejmuje analizę stopnia osiągnięcia mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników wykonalności celów strategii. Proces ten służy dostarczaniu informacji dla celów kontroli zarządzania i podejmowania decyzji w sprawie realizacji i aktualizacji strategii. Monitoring pokazuje wszystkim wiarygodne, rzetelne informacje o stanie zaawansowania prac, postępach, uchybieniach zmianach, czy też zaniechaniach wraz z przyczynami i uzasadnieniem takiego stanu rzeczy.

Działania monitorujące będą prowadzone w ramach prowadzenia czynności zaplanowanych przez LGD w planie działania i planie komunikacji: związane z ogłoszeniem naborów wniosków, promocją i komunikacją z mieszkańcami obszaru LSR oraz samym funkcjonowaniem LGD. Ocenie będą również podlegać poziomy realizacji budżetu i wskaźników oraz poziom aktywizacji mieszkańców jako wnioskodawców w ramach naborów.

Proces monitoringu rozpocznie się od pierwszego dnia realizacji umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR aż po dzień jego oficjalnego zakończenia i będzie opierał się na:

1. cyklicznych, kwartalnych pomiarach wyników prowadzonych przez biuro LGD (najpóźniej w ciągu miesiąca od zakończenia kwartału). Wyniki będą otrzymywać członkowie Zarządu, zaś zestawienia roczne (ponownie, w ciągu miesiąca od zakończenia okresu rozliczeniowego, najpóźniej 31 stycznia każdego roku) będą przekazywane: Zarządowi, Radzie, Walnemu Zgromadzeniu Członków oraz przesyłane do Samorządu Województwa do ostatniego dnia lutego każdego roku.
2. pomiarach i prognozach poziomu osiągnięcia wskaźników w ramach poszczególnych przedsięwzięć i celów oraz wykorzystania środków w ramach poszczególnych pozycji w budżecie LSR. Pomiar i prognozy będą przedstawiane Radzie przed posiedzeniami dotyczącymi wyboru operacji w ramach każdego naboru.

W proces monitoringu będzie włączona także Komisja Rewizyjna, która również będzie otrzymywać dane z pomiarów kwartalnych i zestawienia roczne.

Monitoring będzie miał na celu umożliwienie szybkiej reakcji w przypadku pojawienia się trudności lub stwierdzenia ryzyka w realizacji założeń LSR, a w skali długoterminowej, zwiększenie efektywności całego procesu realizacji LSR. Dzięki przyjęciu zasady cyklicznych pomiarów, możliwe będzie nie tylko śledzenie procesu wdrażania, ale również opracowanie prognoz w oparciu o pojawiające się trendy. W przypadku pojawienia się sytuacji problemowych lub stwierdzenia zagrożenia dla realizacji celów LSR, współpracę podejmą Biuro LGD, Zarząd oraz Komisja Rewizyjna. Opracowane zostaną propozycje zmian i działań naprawczych, w tym zmian w formie działania i rodzaju wykorzystywanych narzędzi komunikacyjnych.

EWALUACJA LSR jest systematycznym badaniem wartości i cech jej wdrażania w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie główne, tj. czy zostały osiągnięte zamierzone cele oraz na ustalenie związków pomiędzy podjętymi działaniami, a uzyskanymi efektami, zwłaszcza w ujęciu średnio i długookresowymi. Komisja Europejska stosuje i rekomenduje w procesie ewaluacji następujące kryteria:

- trafność/adekwatność/odpowiedniość,
- efektywność/ wydajność,
- skuteczność,
- użyteczność i trwałość.

Działania ewaluacyjne pozwolą na głębszą analizę efektywności i stopnia realizacji przyjętych w LSR założeń, m.in. uzyskanej wartości dodanej, trwałości i jakości rezultatów oraz ocenę jakości usług świadczonych przez LGD.

LGD planuje przeprowadzać corocznie **ewaluacje wewnętrzne** (bieżące, dokona ich samodzielnie) oraz **ewaluację zewnętrzną** (zostanie zlecona zewnętrznym ewaluatorom).

Ewaluacja wewnętrzna będzie przeprowadzana co roku, na początku każdego roku kalendarzowego (do 15 lutego) przez LGD. Będzie ona miała charakter ćwiczeń analityczno-refleksyjnych, których celem będzie bieżąca analiza procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR, tak, by lepiej rozumieć osiągnięte rezultaty i umieć z wyprzedzeniem oszacować, w jakim stopniu zbliżają się one do osiągnięcia celów. Ewaluacja wewnętrzna będzie stanowić uzupełnienie monitoringu o konieczną interpretację (identyfikację przyczyn ewentualnych problemów), ocenę i rekomendacje działań. Zostanie ona zrealizowana

w oparciu o **warsztat refleksyjny** z udziałem pracowników Biura LGD, członków Zarządu i Rady LGD. Do udziału w warsztatach mogą zostać zaproszeni także przedstawiciele beneficjentów, samorządu województwa lub innych LGD.

Podstawowym materiałem do pracy warsztatowej będą zestawienia i materiały z procesu realizacji LSR przygotowywane co roku przez pracowników LGD. Materiały te będą stanowić:

- 1) zebrane przez Biuro LGD informacje zwrotne o odbiorze realizacji LSR i działań LGD, poprzez np.: dokumentowanie spotkań z mieszkańcami, wnioskodawcami (w biurze LGD i poza nim) pod kątem zgłaszanych uwag, problemów, potrzeb itp., zebrane opinie społeczności lokalnej o odbiorze realizacji LSR poprzez np. przeprowadzone wywiady, ankiety, sondaże lub inne narzędzia do zbierania opinii od kluczowych interesariuszy (gminy) i przedstawicieli społeczności lokalnej.
- 2) przygotowane przez Biuro LGD zestawienie dostępnych danych za miniony rok kalendarzowy dotyczące co najmniej: realizacji finansowej LSR i rzeczowej (osiągnięte wartości wskaźników), funkcjonowania LGD i Biura (m.in. działań informacyjno-promocyjnych, działań doradczych, funkcjonowania partnerstwa i organów LGD), sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru LGD w oparciu o dostępne dane statystyczne, dostępne aktualne opracowania.

Warsztaty o których mowa powyżej (na temat realizacji LSR i o działaniach LGD w minionym roku) organizuje Biuro LGD. Trwają one co najmniej 5 godzin.

Dyskusja podczas warsztatów powinna być zorganizowana zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tj. co najmniej wokół poniższych pytań:

- 1) Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

- 2) W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?
- 3) W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?
- 4) W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?
- 5) Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?
- 6) Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?
- 7) Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- 8) Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

Warsztaty zakończą się podsumowaniem, w którym zostaną zebrane ustalenia dotyczące koniecznych działań do wdrożenia w kolejnym roku.

Prezentowane dane i ustalenia poczynione w ramach warsztatu będą gromadzone w uporządkowany sposób i porównywalny z roku na rok, tak by mogły stanowić użyteczny wkład w analizę prowadzoną przez ewaluatorów zewnętrznych po zakończeniu realizacji LSR (ewaluacja zewnętrzna).

Podsumowanie warsztatu w postaci syntetycznych odpowiedzi na poruszane zagadnienia oraz informacji na temat sposobu wdrożenia rekomendacji, będzie elementem sprawozdania rocznego.

Ewaluacja zewnętrzna zostanie przeprowadzona jednokrotnie w latach 2020 – 2023 przez niezależnego ewaluatora – zewnętrznego wykonawcę. Wymagania jakie musi spełniać wykonawca ewaluacji zewnętrznej na etapie wyboru wykonawcy są określone w wytycznych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wytyczne te określają także zakres ewaluacji zewnętrznej, wymaganą strukturę raportu końcowego oraz sposób rozpowszechnienia informacji o wynikach ewaluacji zewnętrznej LSR.

Załącznik nr 3 do LSR - Plan działania wskazujący harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu

CEL OGÓLNY	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie/zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w € i PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w € i PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w € i PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w € i PLN		
Cel szczegółowy 1.1 Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku												PROW/RPO		
Przedsięwzięcie 1.1.1	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	4 sztuki	20	80 000,00 € 320 000,00 zł	14 sztuk	90	280 000,00 € 1 120 000,00 zł	2 sztuki	100	26 352,10 € 105 408,40 zł	20	386 352,10 € 1 545 408,40 zł	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	0 sztuk	0		5 sztuk	100		0 sztuk	100		5			
Przedsięwzięcie 1.1.2	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	1 sztuka	25	56 250,00 € 225 000,00 zł	3 sztuki	100	182 397,90 € 729 591,60 zł	0 sztuk	100	0,00 € 0,00 zł	4	238 647,90 € 954 591,60 zł	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	0 sztuk	0		1 sztuka	100		0 sztuk	100		1			
Razem cel szczegółowy 1.1				136 250,00 € 545 000,00 zł			462 397,90 € 1 849 591,60 zł			26 352,10 € 105 408,40 zł		625 000,00 € 2 500 000,00 zł		
Razem cel ogólny 1				136 250,00 € 545 000,00 zł			462 397,90 € 1 849 591,60 zł			26 352,10 € 105 408,40 zł		625 000,00 € 2 500 000,00 zł		
Cel ogólny 2														
Cel szczegółowy 2.1 Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku														
Przedsięwzięcie 2.1.1	Liczba wspartych operacji dotyczących inicjatyw w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej służącej aktywizacji i integracji mieszkańców	0 sztuk	0	0,00 € 0,00 zł	7 sztuk	100	59 032,55 € 236 130,20 zł	0 sztuk	100	40 967,45 € 163 869,80 zł	7	100 000,00 € 400 000,00 zł	PROW	Realizacja LSR
	Liczba szkoleń -operacji dotyczących publikacji służących aktywizacji i integracji mieszkańców	0 sztuk	0		2 sztuki	100		0 sztuk	100		2			
Przedsięwzięcie 2.1.2	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	107 osobodni	50	125 000,00 € 500 000,00 zł	107 osobodni	100	150 000,00 € 600 000,00 zł	0 osobodni	100	37 500,00 € 150 000,00 zł	214	312 500,00 € 1 250 000,00 zł	PROW	Funkcjonowanie LGD
	Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	55 osób	50		55 osób	100		0 osób	100		110			

	Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	56 sztuk	70		24 sztuki	100		0 sztuk	100		80			
	Liczba wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych	7 sztuk	20		21 sztuk	80		7 sztuk	100		35			
	Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR	4 sztuki	25		10 sztuk	90		2 sztuki	100		16			
	Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	16.800 sztuk	35		16.800	70		14.400	100		1			
Przedsięwzięcie 2.1.3	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	1 sztuka	33,3	10 000,00 € 40 000,00 zł	3 sztuki	100	115 000,00 € 460 000,00 zł	0 sztuk	100	0,00 € 0,00 zł	4	125 000,00 € 500 000,00 zł	PROW	Projekt współpracy
	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy, finansowanych w ramach LSR	4 sztuki	40		9 sztuk	100		0 sztuk	100		13			
Razem cel szczegółowy 2.1				135 000,00 € 540 000,00 zł			324 032,55 € 1 296 146,20 zł			78 467,45 € 313 869,80 zł		537 500,00 € 2 150 000,00 zł		
Cel szczegółowy 2.2 Promocja zasobów lokalnych obszaru LSR do 2023 roku														
Przedsięwzięcie 2.2.1	Liczba wspartych operacji dotyczących działań informacyjno-promocyjnych	10 sztuk	30	32 500,00 € 130 000,00 zł	23 sztuki	100	40 538,44 € 162 153,76 zł	0 sztuk	100	26 961,56 € 107 846,24 zł	33	100 000,00 € 400 000,00 zł	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2.2				32 500,00 € 130 000,00 zł			40 538,44 € 162 153,76 zł			26 961,56 € 107 846,24 zł		100 000,00 € 400 000,00 zł		
Razem cel ogólny 2				167 500,00 € 670 000,00 zł			264 570,99 € 1 058 283,96 zł			105 429,01 € 421 716,04 zł		637 500,00 € 2 550 000,00 zł		
Cel ogólny 3														
Cel szczegółowy 3.1 Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku														
Przedsięwzięcie 3.1.1	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	3 obiekty	16,66	37 500,00 € 150 000,00 zł	3 obiekty	100	200 000,00 € 800 000,00 zł	0 obiektów	100	40 362,34 € 161 449,36 zł	6	277 862,34 € 1 111 449,36 zł	PROW	Realizacja LSR
	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	1 obiekt	50	12 500,00 € 50 000,00 zł	1 obiekt	100	25 000,00 € 100 000,00 zł	0 obiektów	100	0,00 € 0,00 zł	2	37 500,00 € 150 000,00 zł		
	Liczba zamontowanych urządzeń małej architektury w ramach nowych i przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	24 sztuki	23,81	0,00	69 sztuk	100	0,00	0 sztuk	100	0,00	93	0,00		

Przedsięwzięcie 3.1.2	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	0 obiektów	0	0,00 € 0,00 zł	11 obiektów	100	104 637,66 € 418 550,64 zł	0 obiektów	100	0,00 € 0,00 zł	11	104 637,66 € 418 550,64 zł		
	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	0 obiektów	0	0,00 € 0,00 zł	3 obiekty	100	5 000,00 € 20 000,00 zł	0 obiektów	100	0,00 € 0,00 zł	3	5 000,00 € 20 000,00 zł		
	Liczba zamontowanych urządzeń małej architektury w ramach nowych i przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	0 sztuk	0	0,00 zł	95 sztuk	100	0,00	0 sztuk	100	0,00	95	0,00		
Razem cel szczegółowy 3.1				50 000,00 € 200 000,00 zł			334 637,66 € 1 338 550,64 zł			40 362,34 € 161 449,36 zł		425 000,00 € 1 700 000,00 zł		
Razem cel ogólny 3				50 000,00 € 200 000,00 zł			334 637,66 € 1 338 550,64 zł			40 362,34 € 161 449,36 zł		425 000,00 € 1 700 000,00 zł		
Razem LSR				353 750,00 € 1 415 000,00 zł			1 061 606,55 € 4 246 426,20 zł			172 143,45 € 688 573,80 zł		1 687 500,00 € 6 750 000,00 zł		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW												% budżetu poddziałania Realizacja LSR		
												625 000,00 € 2 500 000,00 zł	50	

Załącznik nr 4 do LSR - Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia tj. realizację operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizację, a w przypadku LSR współfinansowanych z EFRROW dodatkowo „Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020”

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (€ i PLN)					Razem EFSI
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	1 250 000,00 € 5 000 000,00 zł	0	0	0		1 250 000,00 € 5 000 000,00 zł
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	125 000,00 € 500 000,00 zł			0		125 000,00 € 500 000,00 zł
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	312 500,00 €	0	0	0	0	312 500,00 €
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	1 250 000,00 zł	0	0	0	0	1 250 000,00 zł
Razem	1 625 000,00 € 6 500 000,00 zł	0	0	0	0	1 687 500,00 € 6 750 000,00 zł

Załącznik nr 5 do LSR – Plan komunikacji

By komunikacja LGD z grupami wskazanymi, jako docelowe przebiegała w sposób ustrukturyzowany i skuteczny, stowarzyszenie zamieściło w swojej strategii plan komunikacji. Podstawą tworzenia tego planu były doświadczenia zdobyte podczas poprzedniego okresu programowania, analiza efektywności i efektów wcześniej realizowanych działań komunikacyjnych. Szczególną uwagę poświęcono dopasowaniu odpowiedniego komunikatu do adresatów, by pozytywnie wpłynąć na jakość i ilość składanych projektów, gdyż tę kwestię w poprzednim okresie uznano za najbardziej problematyczną. W planie komunikacji szczegółowo określono grupy docelowe, ustalono cele i wskaźniki, jakie LGD chce osiągnąć, narzędzia i podejmowane działania oraz sposoby monitorowanie i reakcji na sytuacje kryzysowe. LGD jest przekonane, że zaplanowane działania przyczynią się do realizacji LSR 2014-2020, sprawią, że komunikacja będzie sprawniejsza.

Cele

By efektywnie prowadzić działania komunikacyjne i móc zweryfikować jej efekty, jasno określono cztery cele planu komunikacyjnego, które zaprezentowano w poniższej tabeli. Realizacja wszystkich czterech celów podkreśla najważniejsze obszary interwencji w zakresie komunikacji. Do realizacji ustalonych celów prowadzi ma podejmowanie określonych działań i wykorzystywane w ramach nich odpowiednich narzędzi komunikacji. Komplet działań powstał na podstawie analizy charakterystyki i potrzeb zdefiniowanych w dalszej części grup docelowych, przy zachowaniu narzędzi umożliwiających komunikację dwustronną.

Nadrzędnym celem jest podniesienie ilości oraz jakości projektów zgłaszanych do LGD, poprzez zwiększenie skali działań promocyjnych z zakresu promocji ogłaszanych konkursów, zasad, kryteriów i oceny projektów składanych w ramach środków LGD. Ponadto cel główny ma zagwarantować aktywne uczestnictwo mieszkańców w procesie realizacji LSR.

LP	CELE
I.	Promowanie działań konkursowych prowadzonych przez LGD, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyznawania środków, kryteriów oceny projektów oraz celów strategii.
II.	Informowanie o dobrych praktykach, zaprezentowanie zrealizowanych projektów objętych dofinansowaniem ze środków LGD.
III.	Promocja stowarzyszenia oraz prowadzonych przez LGD działań statutowych.
IV.	Informowanie o postępach w realizacji LSR.

Tło komunikacji.

Tłem komunikacji prowadzonej przez LGD jest zróżnicowanie grup docelowych emitowanych informacji. Partnerzy z sektora gospodarczego, pracownicy gmin będących członkami stowarzyszenia, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz cała lokalna społeczność to odmienne i mocno zróżnicowane grupy. Dzięki widocznym efektom działania stowarzyszenia w poprzednich latach zainteresowanie działaniem LGD i zapotrzebowanie na informację dynamicznie wzrasta, grupa zatem musi temu sprostać.

Adresaci (grupy docelowe).

By komunikacja w odpowiedniej formie docierała do grup, które LGD wskazało jako swoich odbiorców, wyszczególniono 10 grup docelowych komunikacji wraz z opisem dedykowanych im środków przekazu.

1. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA - wszyscy mieszkańcy obszaru LGD
informowana poprzez: środki o szerokim zasięgu (media lokalne, prasa, radio-telewizja), ogłoszenia w miejscach spotkań społeczności lokalnej, poprzez sołtysów
2. TRZECI SEKTOR SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO - organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, stowarzyszenia, fundacje, związki stowarzyszeń, CIS, WTZ, ZAZ

~~informacje przekazywane do rad pożytku publicznego, informowanie poprzez centra wsparcia organizacji pozarządowych, instytucje sieciujące podmioty ekonomii społecznej,~~ przekazywanie informacji pracownikom urzędów gmin/miast zajmujących się organizacjami pozarządowymi, ~~informacje przekazywane poprzez środki o szerokim zasięgu (media lokalne, prasa), ogłoszenia w miejscach spotkań społeczności lokalnej,~~
3. LOKALNI LIDERZY - sołtysi, członkowie rad sołeckich, członkowie grup nieformalnych, zrzeszeń, lokalni aktywiści
~~okresowe spotkania z sołtysami i członkami rad sołeckich,~~ spotkania informacyjne, szkolenia, przekazywanie informacji pracownikom urzędów gmin/miast zajmujących się organizacjami pozarządowymi i obsługującymi fundusz sołecki
4. SEKTOR PUBLICZNY - przedstawiciele sektora publicznego, w tym JST (pracownicy sektora publicznego, gmin, powiatów)
komunikacja poprzez ~~okresowe informacje na sesjach rady gminy lub miasta~~ spotkania informacyjne we wszystkich gminach,
5. SEKTOR GOSPODARCZY - w rozumieniu ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej, organizacje zrzeszające przedsiębiorców
dedykowane przedsiębiorcom spotkania ~~informacyjne i szkolenia,~~ wysyłka informacji za pośrednictwem poczty elektronicznej
6. CZŁONKOWIE STOWARZYSZENIA - wszyscy będący na liście członków LGD
informowani poprzez cykliczne zebrania członków stowarzyszenia i aktywnie działającą listę mailingową,
7. GRUPA DEFAWORYZOWANA – OSOBY MŁODE - osoby do 35. roku życia
informowane poprzez: internet, w tym zwłaszcza media społecznościowe, ~~informacja do młodzieżowych rad miasta lub gminy i samorządów uczniowskich~~
8. GRUPA DEFAWORYZOWANA – KOBIETY
dostosowana komunikacja poprzez informacje przekazywane do organizacji skupiających kobiety na obszarze, informacje w szkołach i przedszkolach
9. GRUPA DEFAWORYZOWANA – OSOBY STARSZE – osoby po 50. roku życia
informowanie w formie plakatów i ulotek o dużej czcionce, informacje umieszczane w sieci oraz umożliwienie dostosowania przeglądania strony www do potrzeb osób niedowidzących (większa czcionka)
10. GRUPA DEFAWORYZOWANA - NIEPEŁNOSPRAWNI - osoby ze stwierdzoną niepełnosprawnością
informacje umieszczane w sieci (dzięki temu nie ma konieczności dojazdu na spotkania) oraz dostosowanie przeglądania strony www do potrzeb osób niedowidzących (większa czcionka), miejsca spotkań informacyjnych dobierane pod kątem dostosowania dla osób niepełnoprawnych

Komunikacja z grupami defaworyzowanymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym:

LGD zdefiniowała grupy defaworyzowane jako: osoby młode (do 35. roku życia), osoby, które ukończyły 50. rok życia, kobiety oraz osoby niepełnosprawne, zamieszkujące obszar obejmujący LSR. Komunikacja dla wskazanych grup będzie dostosowana do ich potrzeb i oczekiwań, a środki przekazu dopasowane do ich preferencji. Osoby młode otrzymywać będą komunikaty poprzez sferę online i media społecznościowe, czyli

m.in. portal facebook. Informacja dla osób starszych zostanie zaś specjalnie przygotowana, by pokonać wszystkie techniczne bariery. Plakaty i ulotki kolportowane przez LGD będą pisane czcionką dostosowaną do specyficznych potrzeb seniora, czyli o wielkości łatwej do przeczytania. Podobnie strona internetowa zostanie przygotowana z myślą o potrzebach osób niedowidzących **poprzez zastosowanie większej czcionki**, a dzięki jej bieżącej aktualizacji zarówno seniorzy, jak i osoby niepełnosprawne będą miały swobodny dostęp do informacji bez konieczności wychodzenia z domu. Zadbamy również by te materiały znalazły swoje miejsce w przestrzeniach, gdzie seniorzy oraz kobiety przebywają najczęściej, miejsca spotkań kół, stowarzyszeń, dostępne będą w dyspozycji sołtysów, na tablicach ogłoszeniowych gmin. **oraz parafii.**

Dwustronność komunikacji.

Aby zapewnić jak największą ilość informacji zwrotnych od adresatów swoich działań komunikacyjnych LGD zwróci szczególną uwagę by zastosować możliwie jak największą ilość narzędzi zapewniających dwustronność komunikacji. Będą to między innymi:

- optymalizacja www w kierunku umożliwienia odbiorcom wysyłanie wiadomości, umieszczania komentarzy, dzięki którym biuro LGD będzie na bieżąco korespondowało z zainteresowanymi
- komunikowanie za pomocą mediów społecznościowych, dzięki mechanizmom komentarzy i wiadomości,
- organizacja szkoleń i spotkań **i sesji doradczych** z mieszkańcami, podczas których pracownicy i członkowie LGD będą mogli rozmawiać z odbiorcami oraz podsumowanie wszystkich spotkań ankietą satysfakcji.

Wnioski, opinie, postulaty, komentarze pochodzące od społeczności lokalnej dotyczące działalności LGD i wdrażania LSR w wyniku podjętych działań komunikacyjnych zostaną zachowane w formie:

- notatek z uwag przekazanych przy użyciu strony internetowej LGD i profili w mediach społecznościowych,
- notatek pracowników biura z przeprowadzonych spotkań, szkoleń, dyżurów doradczych etc.,
- raportów z analizy ankiet dotyczących satysfakcji uczestników spotkań, szkoleń, doradztwa etc.

Dane zebrane w wyniku dwustronnej komunikacji będą przekazywane przez dyrektora biura w formie raportu członkom Zarządu oraz przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej nie rzadziej niż raz **na kwartał w roku**. W przypadku zaistnienia problemów w realizacji planu komunikacji, które mogą zagrozić realizacji LSR powołany zostanie specjalny zespół roboczy do rozwiązania zaistniałych problemów. **Kwartalne Roczne** raporty będą **też** brane pod uwagę w ramach ewaluacji działań LGD (kryterium trafności).

TYP DZIAŁAŃ	OPIS DZIAŁAŃ	INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ	GRUPA DOCELOWA/A DRESACI	ŚRODKI PRZEKAZU	OPIS EFEKTÓW DZIAŁAŃ w latach 2016-2023
PROMOCJA W MEDIACH LOKALNYCH	Umieszczenie artykułów sponsorowanych i ogłoszeń w lokalnych mediach.	Działania zapewnią szeroki zasięg oraz dotarcie do praktycznie wszystkich grup docelowych.	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - wszystkie grupy defaworyzowane	- media lokalne	Emisja materiału, który osiągnie zasięg min. 12.500 10.000 osób / rok, w wyniku emisji min. 10 2 informacji.

TYP DZIAŁAŃ	OPIS DZIAŁAŃ	INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ	GRUPA DOCELOWA/A DRESACI	ŚRODKI PRZEKAZU	OPIS EFEKTÓW DZIAŁAŃ w latach 2016-2023
MATERIAŁY DRUKOWANE	Przygotowanie i rozmieszczenie plakatów oraz ulotek informacyjnych nt. działalności LGD, realizowanych projektów, naborów itp.	Kampania zagwarantuje szeroki zasięg w miejscach, które są często odwiedzane przez mieszkańców (wszystkie grupy docelowe).	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - wszystkie grupy defaworyzowane,	- informacje eksponowane w gablotach instytucji publicznych (Urzędy, GOK)	Emisja materiału, który osiągnie zasięg min. ~~15.000~~ 10.000 osób / rok
ONLINE	Bieżąca aktualizacja treści na stronie www, ~~opracowanie i regularna wysyłka newslettera,~~ stworzenie wersji strony www dostosowanej do potrzeb osób niedowidzących (~~większa~~ czcionka).	Wykorzystanie zapewni przystępny dostęp do informacji osobom młodym funkcjonującym w przestrzeni Internetowej (social media) oraz umożliwi dotarcie do informacji wszystkim nie mogącym opuścić miejsca zamieszkania, m.in. grupom seniorów i niepełnosprawnych.	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne	- strona internetowa LGD, - strony internetowe urzędów, lokalnych stowarzyszeń, przedsiębiorców, - portale społecznościowe ~~newsletter~~	Strona osiągnie zasięg 5.000 unikalnych użytkowników rocznie.
SPOTKANIA INFORMACYJNE	Organizacja spotkań informacyjnych zarówno w biurze, jak i w terenie.	Spotkania pozwalają na przeprowadzenie najskuteczniejszej komunikacji dwukierunkowej, pozwolą na nawiązanie relacji i wesprą budowanie zaufania.	- potencjalni wnioskodawcy, - społeczność lokalna, - wszystkie grupy defaworyzowane,	- informacje dostępne w gminach, miejscach spotkań, w biurze LGD, na stronie www	Spotkania zgromadzą min. ~~150 osób~~ 50 osób/ rok uczestniczących w spotkaniach LGD (rozliczanie według list obecności).

TYP DZIAŁAŃ	OPIS DZIAŁAŃ	INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ	GRUPA DOCELOWA/A DRESACI	ŚRODKI PRZEKAZU	OPIS EFEKTÓW DZIAŁAŃ w latach 2016-2023
SZKOLENIA ZEWNĘTRZNE	Organizacja szkoleń dla beneficjentów funduszy z LGD.	Szkolenia pozwalają na przeprowadzenie najskuteczniejszej komunikacji dwukierunkowej, ich przeprowadzenie bezpośrednio wpłynie na jakość i ilość składanych projektów.	- potencjalni wnioskodawcy,	- informacje dostępne w gminach, miejscach spotkań, w biurze LGD, na stronie www	Przeszkolonych zostanie min. ~~100~~ 50 osób / rok (rozliczane według list obecności).
SZKOLENIA WEWNĘTRZNE	Organizacja szkoleń z procedury oceny wniosków.	Szkolenia zagwarantują równy poziom wiedzy na temat oceny wniosków wszystkim członkom Rady, ułatwią weryfikację wniosków.	- członkowie Rady i pracownicy biura	- mailing z zaproszeniem na szkolenie,	Przeszkoleni zostaną co najmniej 1 raz wszyscy członkowie Rady LGD i pracownicy biura.

Cele, działania i narzędzia komunikacyjne:

DZIAŁANIA I NARZĘDZIA KOMUNIKACYJNE	CELE			
	I.	II.	III.	IV.
DZIAŁANIE: EMISJA MATERIAŁÓW DRUKOWANYCH				
Plakaty informacyjne z informacją o ~~każdym kolejnym~~ naborze z uwzględnieniem wszelkich informacji na temat sposobów i harmonogramu składania wniosków i rozmieszczenie tych plakatów na tablicach informacyjnych przy urzędach, ~~parafiach, szkołach~~ oraz na budynkach infrastruktury społecznej i kulturalnej,	X			
Ulotka promocyjna stowarzyszenia i jego działalności LGD, z założeniami rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, która trafi do Urzędów Gmin, będzie rozdawana poprzez organizacje pozarządowe oraz inne miejsca spotkań lokalnej społeczności.			X	
Plakat o LGD i jego celach statutowych, które umieszczone zostaną na tablicach informacyjnych gmin, ~~parafii~~ , lokalnych urzędów, jak również i ośrodkach, w których gromadzi się społeczność lokalna.			X	
Roll-up'y, banery promocyjne wyeksponowane na szkoleniach, spotkaniach, doradztwie oraz innych lokalnych wydarzeniach na obszarze LGD.			X	

DZIAŁANIA I NARZĘDZIA KOMUNIKACYJNE	CELE			
	I.	II.	III.	IV.
Materiały promocyjne rozdawane na każdym spotkaniu organizowanym przez LGD oraz wszelkiego rodzaju innych wydarzeniach na obszarze LGD. (np. dożynki, szkolenia, imprezy gminne, wydarzenia lokalnych stowarzyszeń i fundacji, cykliczne imprezy okazjonalne).		X		
Publikacja podsumowująca działalność i dostarczenie jej do wszystkich adresatów działań komunikacyjnych oraz jako materiał promocyjny obszaru.		X		
DZIAŁANIE: KOMUNIKOWANIE W INTERNECIE (komunikacja dwukierunkowa)				
Umieszczenie informacji o każdym kolejnym naborze z uwzględnieniem wszelkich informacji na temat sposobów i harmonogramu składania wniosków na stronie LGD, w mediach społecznościowych będących w dyspozycji LGD, informowanie zainteresowanych za pomocą maili ~~oraz bazy mailingowej newslettera,~~	X			
Uzupełnianie strony www stowarzyszenia o wydarzenia istotne z punktu widzenia planu komunikacyjnego.		X	X	
Utworzenie profilu na portalu Facebook, jako źródła informacji o stowarzyszeniu, realizowanych projektach, konkursach. To narzędzie komunikacji jest skierowane głównie do grupy defaworyzowanej – osób do 35 roku życia, biorąc pod uwagę fakt, że te narzędzia są im bliskie i użytkowane na co dzień.		X	X	
Wprowadzenie zakładki na www stowarzyszenia, w której znajdzie się katalog projektów zrealizowanych przy dofinansowaniu z LGD.		X		
Mailowe informowanie członków stowarzyszenia o najistotniejszych kwestiach związanych z realizacją LSR.				X
DZIAŁANIE: INFORMOWANIE POPRZEZ MEDIA LOKALNE				
Zamieszczenie przynajmniej jednej informacji dotyczącej każdego kolejnego rozpoczętego naboru w lokalnych mediach o zasięgu pokrywającym się z obszarem działania LGD (prasa, radio, TV), z uwzględnieniem wszelkich informacji na temat sposobów i terminu składania wniosków.	X			
Prowadzenie działań PR, czyli każdorazowe informowanie mediów lokalnych o postępach w realizacji LSR celem uzyskania nieodpłatnych materiałów informacyjnych.	X			X
Stowarzyszenie w miarę możliwości będzie umieszczało w mediach lokalnych informację na temat swojej działalności wraz z kontaktem i godzinami dyżurów. To działanie pozwoli na dotarcie do dużej grupy odbiorców.			X	
DZIAŁANIE: ORGANIZACJA SPOTKAŃ INFORMACYJNYCH (komunikacja dwukierunkowa)				
~~Zorganizowanie każdorazowo przed każdym ogłoszeniem nowego naboru, spotkania informacyjnego, jednego na cały obszar LGD (na zakończenie spotkania przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania).~~	X			
Szkolenia z zasad pisania projektów, ich realizacji oraz rozliczania, które prowadzone będą przez pracowników LGD dla wszystkich zainteresowanych każdorazowo przez każdym naborem.	X			

DZIAŁANIA I NARZĘDZIA KOMUNIKACYJNE	CELE			
	I.	II.	III.	IV.
Spotkania w biurze LGD – w godzinach dostosowanych również do wszystkich grup docelowych, by szansę na kontakt miały osoby pracujące, zwłaszcza przedsiębiorcy, ale również i młodzież, grupy defaworyzowane.	x			
Zorganizowanie przed każdym ogłoszeniem nowego naboru spotkań informacyjnych – po jednym w każdej gminie na obszarze działania LGD CIW połączonych z dyżurem pracownika Biura, podczas którego będzie przyjmować zainteresowane osoby i będzie odpowiadać na wszelkie pytania z zakresu działalności LGD. ~~ze spotkaniami konsultacyjnymi w gminach przynajmniej raz na pół roku pracownik biura przy współpracy z gminami członkowskimi.~~ Na zakończenie każdego spotkania informacyjnego przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania. ~~o będzie dyżur, podczas którego będzie przyjmować zainteresowanych i odpowiadać będzie na wszelkie pytania z zakresu działania LGD.~~ Spotkanie zostanie ogłoszone za pomocą wszelkich dostępnych dla LGD narzędzi komunikacji (www, newsletter, poprzez jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe), dzięki temu rozwiązaniu eliminujemy bariery dystansu dotarcia do informacji, ułatwimy dostęp do informacji grupom defaworyzowanym (nie będą musiały ponosić kosztów transportu do biura LGD) oraz grupom docelowym – młodzieży, która będzie mogła wybrać się na takie spotkanie. W miarę możliwości LGD, jako miejsce spotkań wybierze miejsce dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.	x			
Udział pracowników stowarzyszenia w wydarzeniach z życia społeczności organizowane na obszarze.			x	
Organizacja regularnych spotkań dla członków stowarzyszenia celem omówienia postępu w realizacji LSR.				x
Zaproszenie mieszkańców obszaru LGD na spotkania, podczas których realizacja strategii na lata 2014-2020 zostanie zaprezentowana, zaprezentowane będą zrealizowane wskaźniki, wybrane projekty zrealizowane w ramach LSR (każdorazowo na zakończenie spotkania przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania).		x		
Osobne spotkanie podsumowujące zorganizowane zostanie dla grup defaworyzowanych, ze szczególnym uwzględnieniem prezentacji projektów skierowanych do nich (każdorazowo na zakończenie spotkania przeprowadzana będzie ankieta mierząca stopień satysfakcji uczestników spotkania).		x		
DZIAŁANIE: DOSTĘPNOŚĆ NA SPOTKANIA INDYWIDUALNE (komunikacja dwukierunkowa)				
Prowadzenie ciągłego doradztwa dla wszystkich chętnych w biurze LGD, w godzinach dostosowanych również do wszystkich grup docelowych, by szansę na kontakt miały osoby pracujące, zwłaszcza przedsiębiorcy, ale również i młodzież, grupy defaworyzowane i zagrożone wykluczeniem społecznym.	x		x	

Orientacyjny budżet planu komunikacji:

Celem zapewnienia stałości i ciągłości działań komunikacyjnych wyszczególniono w budżecie środki na jego realizację:

lata	kwota	narastająco
2016	3.250,00 €	3.250,00 €
	13.000 zł	13.000 zł

lata	kwota	narastająco
2017	2.750,00 € 11.000 zł	6.000,00 € 24.000 zł
2018	2.500,00 € 10.000 zł	8.500,00 € 34.000 zł
2019	2.500,00 € 10.000 zł	11.000,00 € 44.000 zł
2020	3.000,00 € 12.000 zł	14.000,00 € 56.000 zł
2021	2.500,00 € 10.000 zł	16.500,00 € 66.000 zł
2022	3.023,75 € 12.095 zł	19.523,75 € 78.095 zł
	SUMA	19.523,75 € 78.095 zł

Efekty i wskaźniki:

Plan komunikacji wcielony w życie ma na celu realizację założonych celów, które zaś mierzone będą poprzez realizację założonych wskaźników. Za wskaźniki realizacji efektywności planu komunikacyjnego LDG założyło:

Wskaźniki produktu:

- liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD - 214 osobodni,
- liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa – 110 podmiotów,
- liczba spotkań wydarzeń adresowanych do mieszkańców - 80

Wskaźniki rezultatu:

- liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD - 96 osób,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach wydarzeniach adresowanych do mieszkańców – 1.600 osób,
- liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD – 1.400 osób.

Monitorowanie i analiza efektywności planu komunikacji:

W ramach realizacji planu komunikacji zaplanowana działania z zakresu kontroli realizacji i efektywności. Działalność LGD zostanie upubliczniana co najmniej na stronie internetowej stowarzyszenia. Grupa będzie przez cały okres programowania poprzez swoje działania chciała utrzymywać mobilizację społeczną. Zachęcając do obecności na spotkaniach, do udziału w szkoleniach, zapraszać na spotkania indywidualne w biurze. Monitorowanie efektywności planu komunikacji przeprowadzane będzie na bieżąco przez pracowników biura LGD na podstawie posiadanych informacji (m.in. liczba wejść na stronę www, zasięg mediów lokalnych, listy obecności na spotkaniach, ankiety). W sytuacji, gdy wskaźniki realizacji planu komunikacji (określone dla danego roku realizacji LSR) nie zostaną osiągnięte grupa zarządzi spotkanie zespołu roboczego, na którym uzgodnione zostaną poprawki i plan naprawczy w celu zwiększenia efektywności działań komunikacyjnych.

Przykładowe działania naprawcze, które mogą zostać wdrożone na podstawie rekomendacji zespołu roboczego:

- zmiana narzędzi i środków przekazu (wykorzystanie nowych technologii, nowych możliwości i rozwiązań),

- zmiana budżetu w kierunku zwiększenia nakładu środków na komunikację.

W razie konieczności poprawy efektywności planu komunikacji, sugestie zespołu roboczego zostaną przedstawione członkom Zarządu, Komisji Rewizyjnej i pracownikom biura LGD, którzy będą mogli wnieść swoje uwagi i komentarze. Następnie projekt skorygowanego planu zostanie poddany konsultacjom w gronie członków LGD. Za zatwierdzenie zmienionego dokumentu będzie odpowiadał Zarząd LGD.

Harmonogram:

Wszystkie działania realizowane w ramach planu komunikacji będą odbywały się w zgodzie z założonym harmonogramem.

		HARMONOGRAM															
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023
MEDIA LOKLANE	prasa/radio/telewizja		x		x		X		x		x		x				
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023
DRUKOWANE MATERIAŁY PROMOCYJNE	ulotki, foldery	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	
	plakaty	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	
	banery/roll-up promocyjne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	
	drobne gadżety	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	
	publikacje													x	x	X	
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023
INTERNET	aktualizowanie www	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	
	obsługa social media	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	
	newsletter	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	X	
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023

